ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 11.9.2026 г.
COM(2026) 470 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

за оценката по въпроса дали е целесъобразно да се преразгледат целевите стойности за ефективността на рециклирането и за оползотворяването на материалите, определени в части Б и В от приложение XII към Регламент (ЕС) 2023/1542

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Батериите са един от ключовите фактори за устойчиво развитие, екологосъобразна мобилност, чиста енергия и неутралност по отношение на климата. С Регламента за батериите и негодните за употреба батерии[1] (Регламент (ЕС) 2023/1542, или Регламент относно батериите) беше въведена хармонизирана нормативна уредба за целия жизнен цикъл на батериите, пускани на пазара в ЕС. Това включва и изисквания за ефективност на рециклирането и за оползотворяване на материалите от негодните за употреба батерии.

За да се справи с недостига на първични суровини и да намали зависимостта си от държави извън ЕС за доставките от критично значение, ЕС трябва да укрепи стратегическата си автономност, включително чрез развитие на по-кръгова икономика. В докладите на Лета[2] и Драги[3] и в компаса за конкурентоспособността[4] се подчертава ролята на кръговата икономика за насърчаване на нововъведенията и издръжливостта.

Планът за действие „RESourceEU“[5] включва батериите и суровините за тях сред веригите за създаване на стойност, които изискват незабавен акцент, за да се стимулира промишлеността на ЕС и да се подкрепят конкурентоспособността, екологичният и цифровият преход и отбранителната готовност.

Целевите стойности за рециклирането на негодните за употреба батерии и оползотворяването на материалите, от които са изработени, са посочени в член 71 и са определени в приложение XII към Регламента относно батериите. Тези целеви стойности се увеличават с течение на времето, като допринасят предимно за по-кръгова икономика и по този начин се увеличава наличността на суровини от критично значение за икономиката на ЕС. Чрез тези цели също така се подкрепя конкурентоспособността на промишлеността и се насърчават нововъведенията.

Съгласно член 71, параграф 5 от Регламента относно батериите до 18 август 2026 г. и най-малко на всеки пет години след тази дата Комисията трябва да оценява дали е целесъобразно да се преразгледат целевите стойности за ефективността на рециклирането и за оползотворяването на материалите, като взема предвид:

- развитието на пазара, по-специално промените в технологиите за батерии, които засягат видовете оползотворявани материали;

[1] Регламент (ЕС) 2023/1542 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2023 г. за батериите и негодните за употреба батерии, за изменение на Директива 2008/98/ЕО и Регламент (ЕС) 2019/1020 и за отмяна на Директива 2006/66/ЕО.

[2] Лета, Е., „Много повече от пазар — бързина, сигурност, солидарност: предоставяне на възможност на единния пазар да осигури устойчиво бъдеще и просперитет за всички граждани на ЕС“, 2024 г., https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf.

[3] Драги, М. „Бъдещето на европейската конкурентоспособност“, 2024 г., https://doi.org/10.2872/1823372.

[4] COM(2025) 30 Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

[5] COM 945, 2025. План за действие „ReSourceEU. Ускоряване на нашата стратегия за суровините от критично значение с цел адаптиране към новата действителност“.

- текущата и прогнозната наличност на кобалт, мед, олово, литий и никел или липсата на такива;

- научно-техническият напредък.

Когато това е обосновано и целесъобразно предвид тази оценка, Комисията може да приеме делегиран акт в съответствие с член 89 от Регламент (ЕС) 2023/1542 за изменение на целевите стойности за ефективността на рециклирането и за оползотворяването на материалите, определени в части Б и В от приложение XII към Регламент (ЕС) 2023/1542.

Въпреки че тази оценка обхваща ефективността на рециклирането за всички категории батерии според химичния състав и оползотворяването на всички материали, подлежащи на изисквания за оползотворяване, тя е съсредоточена по-специално върху литиевите батерии, като се имат предвид последните развития на пазара и бързо развиващите се технологии в тази област.

2. Контекст

Целевите стойности за ефективността на рециклирането и за оползотворяването на материалите са определени в части Б и В от приложение XII към Регламент (ЕС) 2023/1542, както е обобщено по-долу.

- Не по-късно от 31 декември 2025 г. по отношение на рециклирането трябва да бъдат постигнати най-малко следните целеви стойности за ефективността, изразени спрямо средното тегло: 75 % за оловно-киселинните батерии, 65 % за литиевите батерии, 80 % за никел-кадмиевите батерии и 50 % за другите негодни за употреба батерии.
- Не по-късно от 31 декември 2030 г. по отношение на рециклирането трябва да бъдат постигнати най-малко следните целеви стойности за ефективността, изразени спрямо средното тегло: 80 % за оловно-киселинните батерии и 70 % за литиевите батерии.
- Не по-късно от 31 декември 2027 г. по отношение на рециклирането като цяло трябва да бъдат постигнати най-малко следните целеви стойности за оползотворяването на материалите: 90 % за кобалта, медта, оловото и никела и 50 % за лития.
- Не по-късно от 31 декември 2031 г. по отношение на рециклирането като цяло трябва да бъдат постигнати най-малко следните целеви стойности за оползотворяването на материалите: 95 % за кобалта, медта, оловото и никела и 80 % за лития.

Оценката обхваща всички категории батерии според химичния състав, включително оловно-киселинните и никел-кадмиевите батерии. Тя обхваща също така основните категории батерии според химичния състав, по пазарен дял, в групата на „другите“ батерии, включително алкално-солните батерии и никел-металнохидридните батерии.

Литиевите батерии вече са класифицирани като отделна категория според химичния състав съгласно Регламента за батериите, докато съгласно отменената Директива

2006/66 (ЕО)[6] те бяха категоризирани като „други негодни за употреба батерии“. Категорията „литиеви батерии“ включва батерии с различни равнища на рециклируемост в зависимост от техния състав (напр. високо или ниско съдържание на ценни суровини) и размер (напр. на равнище пакет или електрохимичен елемент).

Тези разлики бяха взети предвид в методиката за изчисляване и проверка на степените на ефективност на рециклирането и на оползотворяване на материалите, определена в Делегиран регламент (ЕС) 2025/606[7]. Методиката осигурява подходяща степен на гъвкавост в правилата за изчисляване, като прави включването на определени вещества, като желязо, фосфор и графит, незадължително до края на 2029 г. Това помага да се гарантира, че целевите стойности са постижими. Тази методика за изчисляване трябва да бъде взета предвид при оценката на целевите стойности, тъй като с нея се постига баланс между амбицията и гъвкавостта, за да се отрази както текущото състояние на рециклирането на негодните за употреба батерии в ЕС, така и планираната посока на движение.

Оценката беше подкрепена от техническа оценка, извършена от Съвместния изследователски център (JRC) на Европейската комисия[8].

През септември 2025 г. JRC започна общоевропейско проучване за събиране на данни, насочено към широк кръг от асоциации в областта на батериите, заинтересовани страни от промишлеността, участващи в управлението на негодните за употреба батерии (напр. рециклиращи предприятия, заводи за рафиниране), неправителствени организации и независими експерти. Участниците обхванаха всички съответни категории батерии според химичния състав — т.е. оловно-киселинни, литиеви, никел-кадмиеви и други батерии — и всички категории батерии според другите критерии — а именно преносими (портативни) батерии, батерии за леки транспортни средства, акумулаторни батерии за електрически превозни средства, промишлени батерии и стартерни акумулаторни батерии.

По-голямата част от участието на заинтересованите страни дойде от сектора на литиевите батерии. Това може да се дължи отчасти на факта, че литиевите батерии наскоро бяха класифицирани като отделна категория според химичния състав съгласно Регламента относно батериите, с нови специфични целеви стойности за ефективността на рециклирането и за оползотворяването на материалите. Това може също така да отразява неотдавнашното значително разрастване и нововъведения в сектора на литиевите батерии и свързаната с него рециклираща промишленост. Повечето от данните, предоставени от промишлеността на JRC, бяха предоставени като поверителни. На семинар на заинтересованите страни на JRC през януари 2026 г. JRC изрично покани експерти по оловно-киселинни, никел-кадмиеви и други батерии да коментират

[6] Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори, и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО (ОВ L 266, 26.9.2006 г., стр. 1).

[7] Делегиран регламент (ЕС) 2025/606 на Комисията от 21 март 2025 г. за допълване на Регламент (ЕС) 2023/1542 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на методиката за изчисляване и проверка на степените на ефективност на рециклирането и на оползотворяване на материали от негодни за употреба батерии и на формата на документацията.

[8] Техническа оценка на JRC във връзка с член 71, параграф 5 от Регламента относно батериите, 2026 г.

неговите констатации и предложения, свързани с техните специфични области на компетентност.

За да допълни отговорите на заинтересованите страни на проучването на ЕС, JRC анализира постижимата ефективност на рециклирането чрез моделиране на предлагането и търсенето на суровини за батериите.[9]

След това беше извършен съвместен анализ, като бяха използвани данните на заинтересованите страни и данните, получени от моделирането на JRC. Резултатите от този съвместен анализ бяха представени по време на семинара на заинтересованите страни на JRC през януари 2026 г., за да се получат отзиви. Отзивите и окончателните заключения от консултацията със заинтересованите страни, проведена от JRC, бяха взети предвид в настоящия доклад.

Много заинтересовани страни посочиха в отзивите си до JRC, че считат тази оценка на целевите стойности за преждевременна. Те посочиха, че има забавяне във времето между тази първа оценка и първото докладване на данни от рециклиращите предприятия на компетентните органи до средата на 2027 г., последвано от докладване от държавите членки на Комисията до средата на 2028 г. (съгласно член 75, параграф 7 и член 76, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2023/1542).

Експертната група по отпадъците (батерии) проведе последователни заседания на 22 май 2026 г. — едно с външни заинтересовани страни и едно само с държавите членки. Отзиви в писмен вид можеше да бъдат изпращани до 19 юни 2026 г. Не бяха отправени искания за промяна на заключенията на доклада.

3. Оценка на целевите стойности за ефективността на рециклирането в част Б от приложение XII

3.1 Принос на заинтересованите страни относно целевите стойности за ефективността на рециклирането

Отзивите от заинтересованите страни показаха, че целевите стойности за ефективността на рециклирането на литиевите батерии за 2025 г. и особено за 2030 г. се възприемат от рециклиращата промишленост като трудни за постигане, а в някои специфични случаи дори като непостижими. Това не се дължи на числеността изражение на целевите стойности като такива, а на начина, по който те са структурирани. Целевите стойности за ефективността на рециклирането на литиевите батерии обединяват батерии, които биха могли да бъдат третирани по различен начин поради техния размер (например преносими батерии спрямо акумулаторни батерии за електрически превозни средства), функционалност (презаредими батерии спрямо непрезаредими батерии) ихимичен състав (например никелово-манганово-кобалтови (NMC) батерии, които са богати на

[9] Техническа оценка на JRC във връзка с член 71, параграф 5 от Регламента относно батериите, 2026 г.

материали с висока стойност, спрямо литиево-железни (LFP) батерии, които са относително бедни на материали с висока стойност). Тези батерии не осигуряват едни и същи резултати, когато се рециклират[10].

Подобни проблеми възникват при сравняването на различните категории батерии. По-конкретно, с пакетите акумулаторни батерии за електрически превозни средства може да се постигне по-висока ефективност на рециклирането в сравнение с преносимите батерии. Пакетите батерии за електрически превозни средства позволяват значителна част от акумулаторната батерия (напр. корпуса) да бъде оползотворена с минимални загуби, което намалява пропорционално загубите от третирането на електрохимичните елементи. Това не се отнася за преносимите батерии, които често се състоят само от един електрохимичен елемент или имат минимален корпус, което прави загубите от третирането на електрохимичния елемент пропорционално по-значителни.

Методиката за изчисляване, определена в Делегиран регламент (ЕС) 2025/606 на Комисията[11], преодолява това несъответствие, като дава възможност на рециклиращите предприятия до края на 2029 г. да включват в изчисленията си определени материали, които понастоящем обикновено не се оползотворяват. Този подход позволява на рециклиращите предприятия да пригодят изчисляването на степените на ефективност на рециклирането в зависимост от входните фракции, които обработват, като същевременно поддържат хармонизирани правила за изчисляване за всички видове батерии, включително литиевите батерии, въпреки разнородния състав на различните литиеви батерии.

Анализът на JRC потвърждава, че методиката в Делегиран регламент (ЕС) 2025/606 е надеждна и дава на рециклиращите предприятия гъвкавостта, от която се нуждаят, за да се адаптират към целевите стойности[12].

Някои заинтересовани страни също така посочиха, че някои нововъзникващи категории батерии според химичния състав, като например батериите с твърд електролит (БТЕ, или SSB), може да не са обхванати в достатъчна степен от целевите стойности. За такива батерии може да е трудно да се постигне целевата стойност за ефективността на рециклирането на литиевите батерии. По време на консултациите обаче не бяха направени конкретни предложения и не бяха предоставени конкретни данни относно възможните равнища на ефективност на рециклирането за БТЕ.

---

[10] Orefice, M., Manni, F.M., Pierri, E., Bobba, S., Gaudillat, P., Vaccari, M., Mathieux, F., 2024 г.. Technical suggestions for the rules for calculation and verification of rates for recycling efficiency and recovery of materials of waste batteries (Технически предложения относно правилата за изчисляване и проверка на показателите за ефективността на рециклирането и оползотворяването на материалите от негодни за употреба батерии). https://doi.org/10.2760/9393862.

[11] Делегиран регламент (ЕС) 2025/606 на Комисията от 21 март 2025 г. за допълване на Регламент (ЕС) 2023/1542 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на методиката за изчисляване и проверка на степените на ефективност на рециклирането и на оползотворяване на материали от негодни за употреба батерии и на формата на документацията.

[12] Техническа оценка на JRC във връзка с член 71, параграф 5 от Регламента относно батериите, 2026 г., раздел 3.1. Анализ на настоящите равнища на целевите стойности за ефективността на рециклирането за литиевите батерии.

3.2 Анализ на JRC въз основа на моделиране на ефективността на рециклирането.

В някои области в отзивите от заинтересованите страни относно проучването на ЕС липсват значителни количествени данни. Поради това JRC извърши анализ на постижимата ефективност на рециклирането, като използва своя модел за предлагането и търсенето на суровини за батериите. Анализът беше съсредоточен върху ефективността на рециклирането на литиевите батерии, за които беше въведена целева стойност в Регламент (ЕС) 2023/1542 и за които оценката може да се счита за особено важна, като се има предвид, че рециклиращата промишленост е на сравнително ранен етап на развитие в тази област.

JRC определи средните равнища на ефективност на рециклирането, постигнати с помощта на следните три модела за изчисляване.

1. **Без изключване на нито една фракция:** нито една входна или изходна фракция не бе изключена от изчисленията.
2. **Изключване на кислорода:** кислородът е изключен от използваните при изчисленията входни и изходни фракции, докато графитът и разтворителите се считат за оползотворени.
3. **Изключване на кислорода, разтворителите и графита:** кислородът, разтворителите и графитът бяха изключени от използваните при изчисленията на входните и изходните фракции. Съгласно методиката, определена в Делегиран регламент (ЕС) 2025/606, от 1 януари 2030 г. вече няма да бъде възможно да се изключват разтворителите и графитът (и по-общо въглеродните фракции) от изчисленията.

На **фигура 1** е представен общ преглед въз основа на предположението, че входящите материали за рециклиране са представителни за негодните за употреба батерии, събрани в ЕС, и обхващат всички приложения и всички категории батерии според химичния състав. Може да бъдат направени следните констатации и оценки:

- Ако от изчисленията не е изключена нито една фракция (**метод на изчисление 1: без изключения**), постигането на целта би било много трудно при всички литиеви батерии, освен ако се оползотворяват допълнителни фракции (например графит).

- Ако оползотворяването на графита и разтворителите постепенно се прилага в процесите на рециклиране и това се съчетава с изключването на кислорода от изчисленията (**метод на изчисление 2: оползотворяване на графита и разтворителите — изключване на кислорода**), за литиевите батерии целевите стойности все още може да не бъдат постигнати до 2025 г., тъй като графитът и разтворителите се отчитат в получените входящи материали, но на практика все още не се рециклират в достатъчно висока степен[13]. За разлика от това до 2030 г., когато ще се приеме, че степента на оползотворяване на графита и разтворителите е достигнала 50 %, целевата стойност за ефективността на рециклирането на литиевите батерии от 70 % също ще бъде постигната.
- И накрая, изключването на графита, кислорода и разтворителите (**метод на изчисление 3: изключване на графита, кислорода и разтворителите**) ще даде възможност за постигане на целевите стойности за 2025 г. и 2030 г. за литиевите батерии.

Фигура 1. Среднопретеглена ефективност на рециклирането, която може да се постигне за литиевите батерии, по три различни метода на изчисление, в сравнение с целевите стойности за 2025 г. и 2030 г.

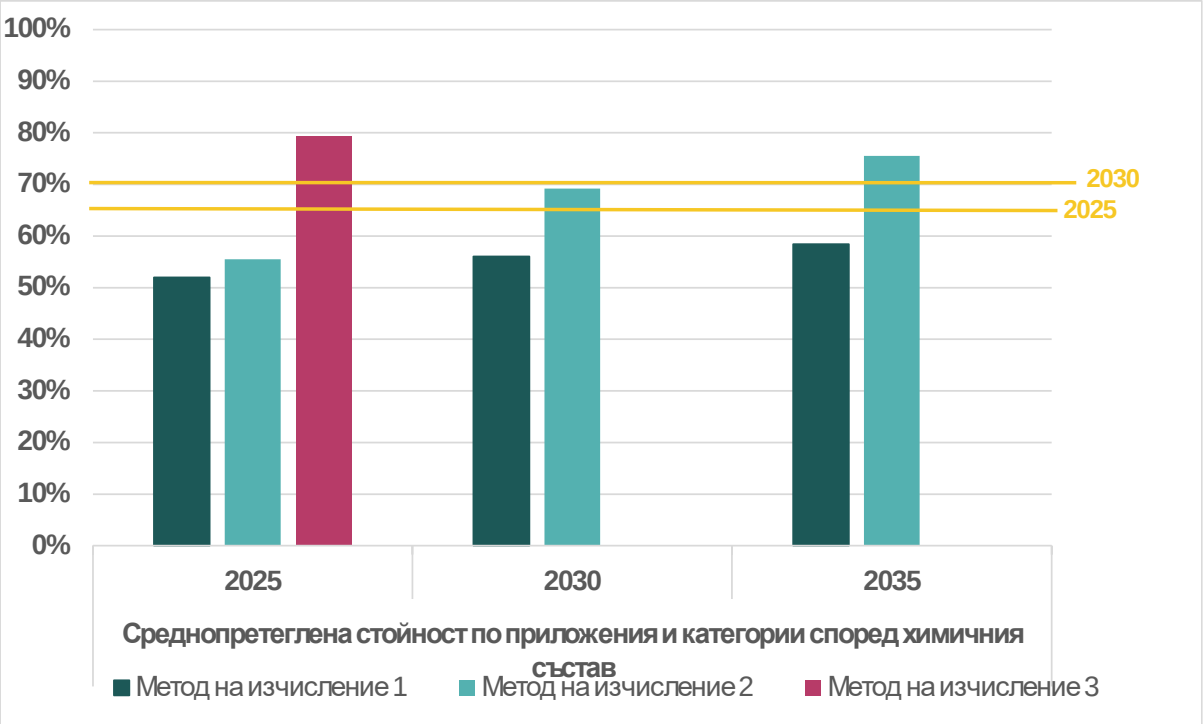

Източник: собствени изчисления на JRC. (© Европейски съюз, 2026 г.).

[13] Ето защо Делегиран регламент (ЕС) 2025/606 позволява тези вещества да бъдат изключвани от изчисленията на коефициентите на ефективност на рециклирането поне до 31 декември 2029 г.

Този анализ има своите ограничения. Той се основава на ориентираното към бъдещето моделиране на JRC, което, макар и подкрепено от солидно и ежегодно актуализирано разработване на набори от данни, се основава на допускания и оценки, какъвто е случаят с всяка дейност по моделиране. Съставът на негодните за употреба батерии, на разположение за рециклиране, беше оценен въз основа на данни за минали периоди и очаквани данни за видовете батерии, използвани в съответните приложения (например електрически превозни средства, промишлени, леки транспортни средства, преносими), и техните характеристики (главно експлоатационен срок и химичен състав), чрез статистическо разпределение (Weibull). Същото се отнася и за нивата от минали периоди и очакваните нива на събиране за различните батерии. Данните са получени от научна литература, доклади, частни доставчици на данни и директно от предприятия за рециклиране на батерии. Очакваната ефективност на рециклирането на фигура 1 отразява среднопретеглената стойност въз основа на очаквания състав на влаганите материали в рециклирането и ефективността на рециклирането за различните видове приложения и категории батерии според химичния състав, предоставени от рециклиращите предприятия[14].

3.3 Резултати от анализа

Анализът показва, че въпреки че в някои случаи постигането на целевите стойности може да се окаже трудно, Делегиран регламент (ЕС) 2025/606 позволява на рециклиращите предприятия да смекчат ограниченията на своите входящи материали, като временно изключат фракциите, които не са оползотворени при изчисляването на степента им на ефективност на рециклирането. Това им дава възможност да постигнат и дори да надвишат целевите стойности за литиевите батерии до 31 декември 2029 г. След 1 януари 2030 г. предприятията за рециклиране все още ще могат да изключват кислорода, хлора и сярата. Графитът, желязото и фосфорът обаче ще трябва да бъдат включени в изчисленията, което ще осигури допълнителен стимул за рециклиране на тези материали.

В анализа се стига до заключението, че не е необходимо преразглеждане на целевите стойности за литиевите батерии, тъй като никъде в данните или информацията от проучването на ЕС и доклада на JRC[15] не са установени значителни промени по отношение на развитието на пазара или техническия и научния напредък, които биха обосновали преразглеждането на настоящите целеви стойности за ефективност на рециклирането на литиевите батерии. Целевите стойности за оловно-киселинните, никел-кадмиевите и други батерии също не се нуждаят от преразглеждане, тъй като анализът даде сходни резултати.

[14] Orefice, M., Manni, F.M., Pierri, E., Bobba, S., Gaudillat, P., Vaccari, M., Mathieux, F., 2024 г.. Technical suggestions for the rules for calculation and verification of rates for recycling efficiency and recovery of materials of waste batteries (Технически предложения относно правилата за изчисляване и проверка на показателите за ефективността на рециклирането и оползотворяването на материалите от негодни за употреба батерии). https://doi.org/10.2760/9393862.

[15] Техническа оценка на JRC във връзка с член 71, параграф 5 от Регламента относно батериите, 2026 г.

4. Оценка на целевите стойности за оползотворяването на материалите в част B от приложение XII

4.1 Отзиви от заинтересованите страни относно целевите стойности за оползотворяването на материалите

Някои заинтересовани страни изразиха загриженост относно целта за 2031 г. от 95 % за никела и кобалта, която според тях е близо до техническата граница, особено за широкомащабните непрекъснати процеси.

Отговорите на проучването на ЕС показаха, че в края на 2025 г. много малко рециклиращи предприятия са успели да оползотворят лития от батериите, въпреки че се очаква през следващите години да бъдат въведени нови процеси за оползотворяване на лития. Липсата на отзиви относно целевите стойности от повечето заинтересовани страни може да показва, че няма конкретни проблеми с настоящите целеви стойности и че рециклиращите предприятия, макар и подложени на натиск, изглеждат уверени, че ще постигнат целевите стойности навреме. Няколко заинтересовани страни посочиха, че увеличението на целевите стойности за лития от 50 % през 2027 г. на 80 % през 2031 г. може да е твърде рязко. За разлика от това малък брой заинтересовани страни посочиха, че целевите стойности за лития биха могли да бъдат по-амбициозни. Те обаче не предоставиха нито количествени предложения, нито ясни доказателства, които да оправдаят увеличение.

Някои заинтересовани страни изразиха опасения, че стартиращите предприятия и операторите, които използват нови процеси, може да не са в състояние да постигнат целевите стойности. Те отбелязаха, че тези оператори може да срещнат трудности при контрола на своите процеси през първите една до три години, и посочиха, че инсталациите се разрастват, преди да бъдат оптимизирани процентите на оползотворяване на материалите.

4.2 Анализ на JRC въз основа на моделиране на оползотворяването на лития

Като се има предвид бързият растеж на пазара на батерии, наличието на материали се счита за фактор, който заслужава да бъде проучен. Литият е технически оползотворим в голям процент, но в ЕС много процеси понастоящем са в пилотна фаза. Освен това няма икономии от мащаба и някои рециклиращи предприятия твърдят, че инвестиционната сигурност, необходима за разрастването, е недостатъчна. Това може отчасти да бъде свързано с по-високите разходи за рециклиране в ЕС в сравнение с държавите извън ЕС (например разходите за енергия и труд).

Целевите стойности за оползотворяването на лития са единствените целеви стойности, които все още може да бъдат пригодени. Повишаването им би могло потенциално да допринесе за по-голяма наличност на литий в ЕС.

JRC направи оценка на въздействието от повишаването или понижаването на целевите стойности за оползотворяването на лития върху общото предлагане на литий в ЕС.

Бяха разгледани следните три сценария, за да се оцени общото потенциално предлагане на вторичен литий:

1. базова степен на рециклиране, с целеви стойности за оползотворяването на лития от 50 % за 2027 г. и 80 % за 2031 г.;
2. висока степен на рециклиране, с увеличение от 10 процентни пункта на целевите стойности за оползотворяването на лития, т.е. от 50 % на 60 % за 2027 г. и от 80 % на 90 % за 2031 г.;
3. ниска степен на рециклиране, с намаление от 10 процентни пункта на целевите стойности за оползотворяването на лития, т.е. от 50 % на 40 % за 2027 г. и от 80 % на 70 % за 2031 г.

Както показва **Figure фигура 2**, когато целевата стойност за оползотворяването на лития е 50 % за 2027 г. и 80 % за 2035 г., предлагането на първичен и вторичен литий от ЕС се очаква да задоволи 18 % от общото търсене в ЕС през 2027 г., като се увеличи до 39 % през 2031 г. и 42 % през 2035 г. Потенциалният ефект от повишаването или понижаването на целевите стойности ще бъде между ±2 процентни пункта през 2027 г. и ±3 процентни пункта през 2035 г.

Фигура 2. Общо предлагане на литий в ЕС като сбор от първичното производство и вторичното производство от негодни за употреба батерии и отпадъци от производството на батерии спрямо общото търсене в ЕС на литий, съдържащ се в литиеви батерии, пуснати на пазара на ЕС, без да се взема предвид капацитетът за третиране

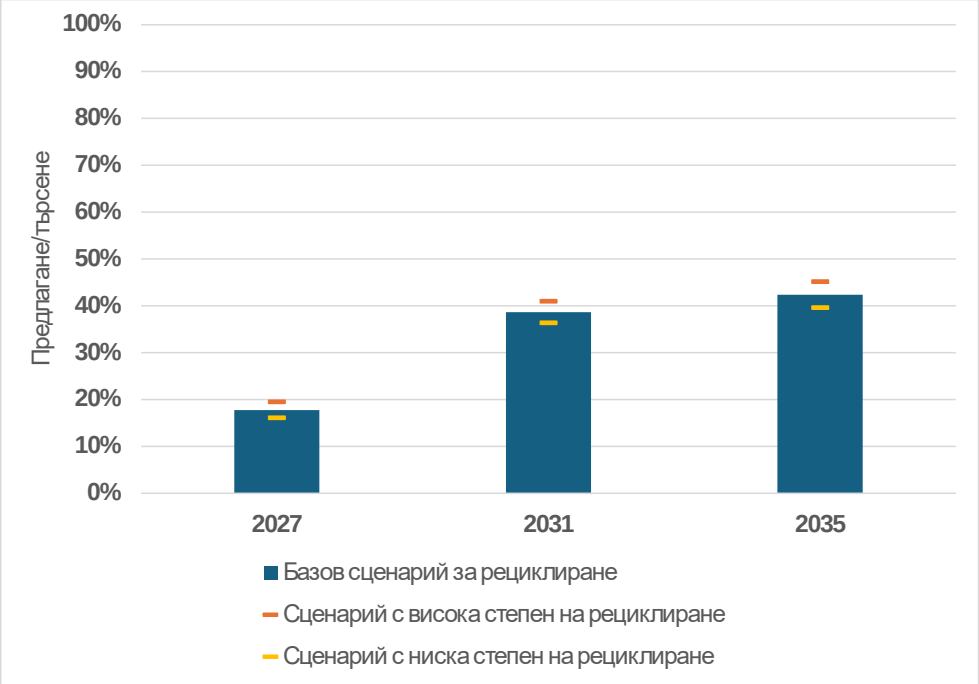

На горното изображение 100 % е общото търсене на литий за батериите в ЕС.

Източник: собствени изчисления на JRC. (© Европейски съюз, 2026 г.).

Анализът показва, че въпреки че промяната на целта би довело до увеличаване или намаляване на предлагането, въздействието по отношение на наличието на материали за

задоволяване на търсенето в ЕС би било много ограничено. Предизвикателството, пред което е изправен ЕС, е свързано по-скоро с общия наличен капацитет за обработване в ЕС, отколкото с ефективността на отделните съоръжения за обработка.

Този анализ има своите ограничения. Той се основава на ориентираното към бъдещето моделиране на JRC, което, макар и подкрепено от солидно и ежегодно актуализирано разработване на набори от данни, се основава на допускания и оценки, какъвто е случаят с всяка дейност по моделиране. В този анализ беше използван подходът на моделиране, описан в раздел 3.2, но за процентите на оползотворяване анализът беше доуточнен на равнището на материалите. Поради това трябваше да бъдат взети предвид допълнителни аспекти, като например материалоемкостта, специфична за всяко приложение и всяка категория на батериите според химичния състав, и беше необходима пригаждане на анализираните общи потоци на батериите спрямо съдържанието на материали. За количественото определяне на общото предлагане на материали бяха използвани данни за минали периоди и очаквани данни за производството на рафинирани първични суровини. Данните, използвани както за миналите, така и за очакваните параметри, бяха получени от научна литература, доклади, частни доставчици на данни и пряко от рециклиращите предприятия.

4.3 Резултати от анализа

Няма данни или информация от проучването на ЕС и доклада на JRC[16], които да показват значителни промени по отношение на развитието на пазара или научно-техническия напредък, които биха обосновали преразглеждането на настоящите целеви стойности за оползотворяването на материалите.

Докладът на JRC показва, че целта за 2027 г. за оползотворяването на лития е определена на 50 % не поради ограничената техническа осъществимост на процесите на извличане (тъй като много висока ефективност на извличането може по принцип да бъде постигнато с всички широко използвани технологии за рециклиране), а за да се даде възможност за постепенно разрастване на технологията, като се има предвид времето, необходимо за оптимизиране и за преодоляване на всички първоначални пречки от инженерно естество.

Повишаването на целевите стойности би усложнило положението на рециклиращите предприятия, без да окаже значително въздействие върху наличността на материали, и би могло да възпрепятства усилията на новите рециклиращи предприятия да започнат своите процеси на рециклиране. И обратно, понижаването на целевите стойности би могло да бъде от полза за рециклиращите предприятия, но да застраши постигането на целите на кръговата икономика и да влоши и без това затрудненото положение с предлагането на литий.

По отношение на кобалта, никела, медта и оловото рециклиращите предприятия вече оползотворяват тези материали при високи проценти и целевите стойности вече са много амбициозни, като целевата стойност за 2031 г. (95 % оползотворяване на материалите) се

[16] Техническа оценка на JRC във връзка с член 71, параграф 5 от Регламента относно батериите, 2026 г.

доближава до границата на технически постижимото. Поради това повишаването на целевите стойности за тези материали само би оказало допълнителен натиск върху рециклиращите предприятия, като същевременно би оказало ограничено въздействие върху способността на ЕС за предлагане на суровини. Обратно, намаляването на целевите стойности не се счита за необходимо, тъй като не е установена технологична неефективност или неефективност на кръговостта, свързана с процесите на оползотворяване.

5. Заключения

С настоящите целеви стойности, определени в части Б и В от приложение XII към Регламент (ЕС) 2023/1542, се постига подходящ баланс между амбицията и осъществимостта. С тях се подкрепя преходът към кръгова икономика и се насърчават нововъведенията и инвестициите в ключовата област на рециклирането на батерии, без прекомерно да се натоварва развиващата се и разрастваща се промишленост.

Що се отнася до целевите стойности за ефективността на рециклирането, съществуващата методика за изчисляване съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2025/606 предоставя на рециклиращите предприятия достатъчна възможност за гъвкавост, за да пригодят изчисленията си според влаганите материали и да постигнат целевите стойности, като използват неутрален по отношение на технологиите подход.

Целевите стойности за оползотворяването на материалите са в съответствие с технологичната осъществимост на оползотворяването на кобалта, никела, медта и оловото. По отношение на лития целевата стойност за оползотворяването от 50 % не е максимумът, който понастоящем може да бъде постигнат от гледна точка на технологичната осъществимост и икономическата рентабилност, а се счита за добре балансирана целева стойност, тъй като дава на промишлеността времето, необходимо за оптимизиране и разрастване на процесите.

Понижаването на целевите стойности за оползотворяването би имало само ограничено въздействие върху настоящото цялостно положение по отношение на предлагането, но би могло да забави необходимите инвестиции в рециклирането на батерии. Понижаването на целевите стойности за ефективността на рециклирането също така би възпряло промишлените предприятия да инвестират в развойна дейност и нововъведения и не би увеличило конкурентоспособността на рециклиращата промишленост на ЕС. Всяко намаляване на целевите стойности ще се прилага и за рециклирането в държави извън ЕС съгласно член 72, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2023/1542.

Поради това понижаването на целевите стойности може да застраши постигането на целите на кръговата икономика, особено по отношение на суровините от критично значение и стратегическата автономност на ЕС в свят, който се характеризира с нарастваща несигурност по отношение на световната търговия и сигурния достъп до суровини от критично значение и стратегически суровини.

Повишаването на целевите стойности също така би имало само ограничено въздействие върху настоящото общо положение с предлагането, като същевременно потенциално би оказало допълнителен натиск върху рециклиращите предприятия в ЕС, без да се гарантира, че необходимите промени може да бъдат направени в необходимия кратък срок, дори с постоянни усилия за подобряване на положението и очакваното въздействие на текущите инвестиции.

Нарастващото търсене на суровини от критично значение води до геополитическа надпревара за достъп до ресурси. През последните години някои държави извън ЕС приеха редица мерки за контрол на износа, обхващащи суровините от критично значение и крайните продукти, като например батериите.

Запазването на целевите стойности за ефективността на рециклирането и за оползотворяването на материалите на настоящите им равнища би подпомогнало постигането на целите на Плана за действие „RESourceEU“, включително като помогне на ЕС да намали зависимостта си от една-единствена държава на произход с 30 % до 50 % до 2029 г. за веригите на стойността в сектора на суровините, свързани с батериите. Запазването на целевите стойности непроменени би допълнило и действията по отношение на първичните суровини чрез значим принос към кръговата икономика и сектора на вторичните суровини.

След оценка на цялата налична информация и данни относно развитието на пазара, по-специално относно въздействието на технологиите за батерии върху вида на оползотворяваните материали и съществуващата и прогнозираната наличност на кобалт, мед, олово, литий или никел или липсата на такива, и като се вземе предвид научно-техническият напредък, не се счита за целесъобразно да се преразглеждат целевите стойности за ефективността на рециклирането и за оползотворяването на материалите, определени в части Б и В от приложение XII.

Въз основа на тази оценка Комисията не вижда основания за приемане на делегиран акт съгласно член 71, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2023/1542 за изменение на целевите стойности за ефективността на рециклирането и за оползотворяването на материалите, определени в части Б и В от приложение XII към Регламент (ЕС) 2023/1542.

Препоръчва се обаче непрекъснато наблюдение с цел оценка на научния напредък и развитието на пазара, както се изисква в член 71, параграф 5, в който се посочва, че Комисията трябва да оценява целесъобразността на преразглеждането на целевите стойности за ефективността на рециклирането и за оползотворяването на материалите най-малко веднъж на всеки пет години. Поради това следващата оценка трябва да бъде представена най-късно до 18 август 2031 г.